

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HỌC VIỆN TÀI CHÍNH**

BỘ TÀI CHÍNH

BÙI THỊ YẾN LINH

**TỔ CHỨC CÔNG TÁC KẾ TOÁN TẠI CÁC
CƠ SỞ Y TẾ CÔNG LẬP TỈNH QUẢNG NGÃI**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2014

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HỌC VIỆN TÀI CHÍNH**

BỘ TÀI CHÍNH

BÙI THỊ YẾN LINH

**TỔ CHỨC CÔNG TÁC KẾ TOÁN TẠI CÁC
CƠ SỞ Y TẾ CÔNG LẬP TỈNH QUẢNG NGÃI**

**Chuyên ngành: Kế toán
Mã số: 62.34.30.01**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

- 1. PGS.TS. Phạm Văn Đăng**
- 2. TS. Trần Văn Hợi**

HÀ NỘI - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của riêng tôi.

Công trình này chưa từng được sử dụng cho việc nhận học vị nào.

Số liệu sử dụng trong luận án là chính xác, trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

Luận án có kế thừa kết quả nghiên cứu của một số nghiên cứu khác dưới dạng trích dẫn, nguồn gốc trích dẫn được liệt kê trong mục tài liệu tham khảo.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

MỤC LỤC

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

DANH MỤC CÁC BẢNG

PHẦN MỞ ĐẦU.....i

1. Lý do chọn đề tài.....i

2. Mục đích nghiên cứu luận án..... iii

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu luận án..... iii

4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....iv

5. Phương pháp nghiên cứu.....iv

6. Tổng quan đề tài nghiên cứu..... viii

7. Kết cấu luận án.....xiv

CHƯƠNG 1: NHỮNG LÝ LUẬN CƠ BẢN VỀ TỔ CHỨC CÔNG TÁC KẾ

TOÁN TẠI CÁC ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP CÔNG LẬP.....1

1. 1. Ý nghĩa, yêu cầu và nhiệm vụ của tổ chức công tác kế toán tại các đơn vị sự nghiệp công lập.....1

1.1.1. Ý nghĩa của tổ chức công tác kế toán tại các đơn vị sự nghiệp công lập 1

1.1.2. Yêu cầu, nguyên tắc và nhiệm vụ tổ chức công tác kế toán tại các đơn vị sự nghiệp công lập4

1.2. Cơ sở chi phối đến tổ chức công tác kế toán tại các đơn vị sự nghiệp công lập.....10

1.2.1. Đặc điểm, phân loại đơn vị sự nghiệp công lập..... 11

1.2.2. Công tác quản lý tài chính tại các đơn vị sự nghiệp công lập..... 17

1.2.3. Công nghệ thông tin và nhận thức về vai trò của công nghệ thông tin trong quản lý30

1.3. Nội dung tổ chức công tác kế toán tại các đơn vị sự nghiệp công lập.....31

1.3.1. Tổ chức hệ thống chứng từ kế toán.....32

1.3.2. Tổ chức hệ thống tài khoản kế toán35

1.3.3. Tổ chức vận dụng hệ thống sổ kế toán và hình thức kế toán.....38

1.3.4. Tổ chức hệ thống báo cáo kế toán.....41

1.3.5. Tổ chức phân tích thông tin kế toán.....	44
1.3.6. Tổ chức công tác kiểm tra kế toán	46
1.3.7. Tổ chức bộ máy kế toán	49
1.3.8. Tổ chức ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác kế toán	55
1.4. Tình hình áp dụng chuẩn mực kế toán công quốc tế ở một số nước trên thế giới và bài học kinh nghiệm cho Việt Nam	57
1.4.1. Hệ thống chuẩn mực kế toán công quốc tế	57
1.4.2. Tình hình áp dụng chuẩn mực kế toán công quốc tế ở một số nước trên thế giới.....	59
1.4.3. Bài học kinh nghiệm cho Việt Nam.....	62
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	66
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG TỔ CHỨC CÔNG TÁC KẾ TOÁN TẠI CÁC CƠ SỞ Y TẾ CÔNG LẬP TỈNH QUẢNG NGÃI.....	67
2.1. Tổng quan về hệ thống cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi.....	67
2.1.1. Hệ thống cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	67
2.1.2. Chức năng, nhiệm vụ của các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	70
2.1.3. Đặc điểm tổ chức quản lý ở các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	73
2.1.4. Công tác quản lý tài chính tại các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	75
2.2. Thực trạng tổ chức công tác kế toán tại các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi.....	87
2.2.1. Tổ chức hệ thống chứng từ kế toán.....	88
2.2.2. Tổ chức hệ thống tài khoản kế toán	96
2.2.3. Tổ chức vận dụng hệ thống sổ kế toán và hình thức kế toán.....	103
2.2.4. Tổ chức hệ thống báo cáo kế toán.....	105
2.2.5. Tổ chức phân tích thông tin kế toán.....	107
2.2.6. Tổ chức công tác kiểm tra kế toán	108
2.2.7. Tổ chức bộ máy kế toán	109
2.2.8. Tổ chức ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác kế toán	112
2.3. Đánh giá thực trạng về công tác quản lý tài chính và tổ chức công tác kế toán tại các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	113

2.3.1. Đánh giá thực trạng về công tác quản lý tài chính tại các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	113
2.3.2. Đánh giá thực trạng tổ chức tổ chức công tác kế toán tại các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	117
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	129
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN TỔ CHỨC CÔNG TÁC KẾ TOÁN TẠI CÁC CƠ SỞ Y TẾ CÔNG LẬP TỈNH QUẢNG NGÃI.....	130
3.1. Định hướng phát triển ngành y tế đến năm 2020.....	130
3.1.1. Định hướng phát triển ngành y tế Việt Nam đến năm 2020	130
3.1.2. Định hướng phát triển ngành y tế tỉnh Quảng Ngãi đến năm 2020	133
3.2. Quan điểm hoàn thiện tổ chức công tác kế toán tại các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	135
3.3. Giải pháp hoàn thiện tổ chức công tác kế toán tại các cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	138
3.3.1. Giải pháp hoàn thiện tổ chức hệ thống chứng từ kế toán.....	138
3.3.2. Giải pháp hoàn thiện tổ chức hệ thống tài khoản kế toán.....	144
3.3.3. Giải pháp hoàn thiện tổ chức vận dụng hệ thống sổ kế toán và hình thức kế toán	161
3.3.4. Giải pháp hoàn thiện tổ chức hệ thống báo cáo kế toán	163
3.3.5. Giải pháp hoàn thiện tổ chức phân tích thông tin kế toán.....	171
3.3.6. Giải pháp hoàn thiện tổ chức công tác kiểm tra kế toán.....	179
3.3.7. Giải pháp hoàn thiện tổ chức ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác kế toán	183
3.4. Điều kiện thực hiện các giải pháp trên.....	197
3.4.1. Về phía các cơ quan quản lý Nhà nước.....	198
3.4.2. Về phía UBND và các cơ quan quản lý của tỉnh Quảng Ngãi.....	200
3.4.3. Về phía các cơ sở y tế công lập.....	203
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	205
KẾT LUẬN	206
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CỦA TÁC GIẢ	
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

KÝ HIỆU VIẾT TẮT	TÊN VIẾT ĐẦY ĐỦ
ATVSTP	An toàn vệ sinh thực phẩm
BHTN	Bảo hiểm thất nghiệp
BHXH	Bảo hiểm xã hội
BHYT	Bảo hiểm y tế
BV	Bệnh viện
CNTT	Công nghệ thông tin
CSSK	Chăm sóc sức khỏe
CSSKSS	Chăm sóc sức khỏe sinh sản
CSYT	Cơ sở y tế
GDYK	Giám định y khoa
HCSN	Hành chính sự nghiệp
HCTH	Hành chính tổng hợp
HSCC	Hội sức cấp cứu
KBNN	Kho bạc nhà nước
KCB	Khám chữa bệnh
KHTH	Kế hoạch tổng hợp
KSNB	Kiểm soát nội bộ
KTNB	Kiểm toán nội bộ
NSNN	Ngân sách nhà nước
TCKT	Tài chính kế toán
TH – ĐY	Tổng hợp - Đông y
TSCĐ	Tài sản cố định
TT	Trung tâm
YTCC	Y tế công cộng
YTDP	Y tế dự phòng
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

	Trang
Sơ đồ 2.1- Mô hình tổ chức hệ thống cơ sở y tế công lập tỉnh Quảng Ngãi	69
Sơ đồ 2.2- Mô hình tổ chức quản lý của các bệnh viện công lập và trung tâm y tế dự phòng tỉnh Quảng Ngãi	74
Sơ đồ 2.3- Quy trình luân chuyển chứng từ ở các bệnh viện công lập và trung tâm y tế dự phòng của tỉnh Quảng Ngãi	89
Sơ đồ 2.4- Quy trình luân chuyển chứng từ thu viện phí tại một số bệnh viện công lập tỉnh Quảng Ngãi	93
Sơ đồ 2.5- Quy trình luân chuyển chứng từ về hoạt động dịch vụ tiêm phòng vắc xin tại trung tâm y tế dự phòng tỉnh, thành phố Quảng Ngãi.....	95
Sơ đồ 3.1- Trình tự tổ chức phân tích tình hình tài chính.....	179
Sơ đồ 3.2- Sơ đồ tích hợp các phân hệ ERP tại bệnh viện	186
Sơ đồ 3.3- Mối quan hệ giữa các bộ phận trong phân hệ thu viện phí	193

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1: Tình hình áp dụng chuẩn mực kế toán công quốc tế của một số nước trong Tổ chức phát triển hợp tác kinh tế (OECD)	60
Bảng 2.1: Cơ cấu các nguồn thu của các bệnh viện công lập và trung tâm y tế dự phòng của tỉnh Quảng Ngãi	77
Bảng 2.2: Định mức phân bổ ngân sách cho sự nghiệp y tế	78
Bảng 2.3: Số lượng nhân viên kế toán theo trình độ ở một số bệnh viện và trung tâm y tế dự phòng ở tỉnh Quảng Ngãi tính đến năm 2012	111
Bảng 3.1: Bảng phân tích tình hình khai thác nguồn thu	173
Bảng 3.2: Bảng phân tích tình hình thực hiện các chỉ tiêu dự toán.....	175
Bảng 3.3: Bảng phân tích kết quả tài chính hoạt động sự nghiệp	176
Bảng 3.4: Bảng tổng hợp các phân hệ, chức năng chính của phần mềm ERP tại các bệnh viện công lập	185

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Sức khỏe là tài sản và là vốn quý nhất của mỗi người và của toàn xã hội. Bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân là nhu cầu thiết yếu của mỗi người dân và của cả cộng đồng. Đầu tư cho hoạt động này là trực tiếp đảm bảo nguồn nhân lực cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc và là một trong những chính sách ưu tiên hàng đầu của Đảng và Nhà nước (Nghị quyết 46/NQ-TW của Bộ Chính trị, chiến lược về công tác chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới). Tham gia vào hoạt động bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân có sự đóng góp của nhiều tổ chức, lực lượng xã hội và các tầng lớp nhân dân như Nhà nước, các cơ sở khám, chữa bệnh, YTDP, dược, các tổ chức phi lợi nhuận, người dân thụ hưởng... Trong đó các CSYT chính là bộ phận trung tâm trực tiếp quyết định mức độ hiệu quả của công tác này. Chính vì vậy ở mọi quốc gia, hoạt động của các CSYT luôn là vấn đề được quan tâm nhằm đem lại những đóng góp to lớn cho sự nghiệp bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân.

Trong thời gian qua, cùng với tiến trình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ngãi, ngành y tế đã đạt được những thành tựu trong việc chăm sóc, bảo vệ, nâng cao sức khỏe cho nhân dân. Hệ thống y tế từ tỉnh đến cơ sở được kiện toàn một bước, mạng lưới khám chữa bệnh đã được đầu tư nâng cấp và thực sự có những tiến bộ mới. Hệ thống cung cấp các dịch vụ y tế được mở rộng, tỷ lệ người ốm được chăm sóc y tế đã tăng lên. Công tác quản lý đã chấn chỉnh một bước, nâng cao trách nhiệm, y đức của người thầy thuốc đối với bệnh nhân, nâng cao hiệu quả khám chữa bệnh.

Tuy nhiên, công tác dự phòng và khám chữa bệnh cũng như công tác quản lý tài chính trong lĩnh vực y tế ở tỉnh Quảng Ngãi trong những năm qua gặp không ít khó khăn, bất cập. Chất lượng các dịch vụ y tế chưa đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của nhân dân, nguồn nhân lực còn thiếu về số lượng và yếu về chất lượng; cơ sở vật chất, trang thiết bị cho các CSYT công lập mặc dù đã và đang được đầu tư xây dựng và mua sắm trang bị, nhưng chưa hoàn chỉnh và đồng bộ, còn lạc hậu, chưa đủ khả năng giải quyết hết các bệnh thông thường và một số bệnh chuyên